

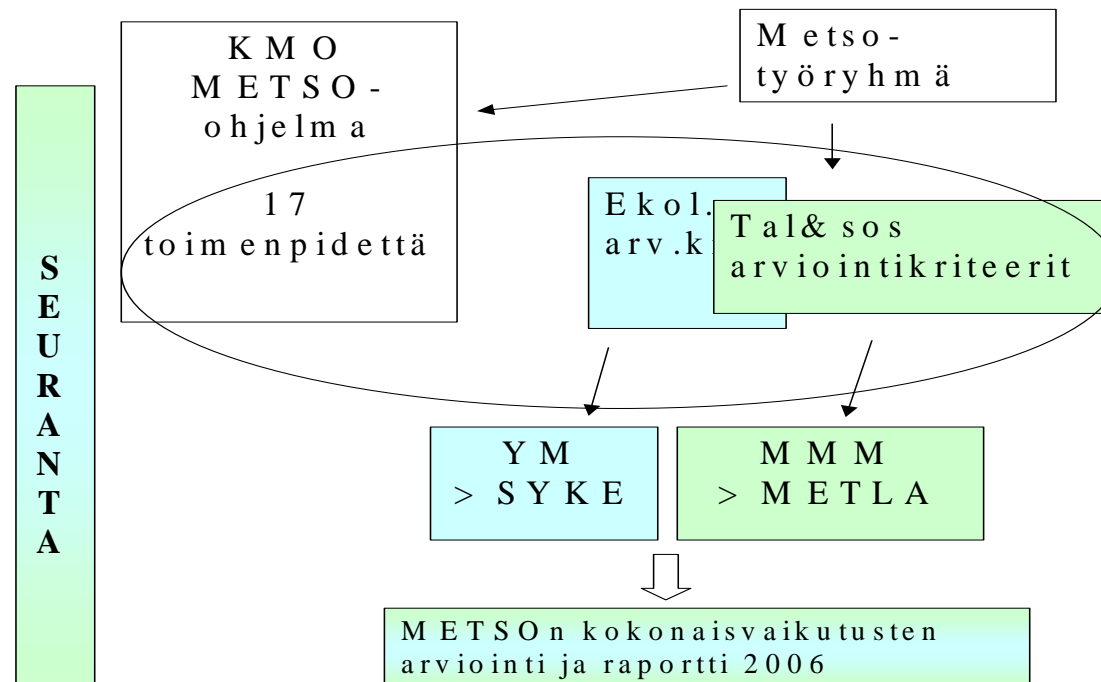
**Etelä-Suomen Metsien
Monimuotoisuusohjelma**

METSO:n seuranta ja arviointi

Paula Horne (METLA)

KMO Metsien ekologinen kestävyys -työryhmä

Arviointiprosessi:

METSOn seuranta ja arviointi

Toteutusryhmä:

Kimmo Syrjänen (SYKE), Paula Horne, Maarit Kallio, Riitta Hänninen, Terhi Koskela, Mikko Kurttila, Leena Leskinen ja Juha Siitonen (Metla), Mikko Mönkkönen (Jyväskylän yliopisto), Pasi Reunanen (Oulun yliopisto)

Seuranta: KMO:n **Metsien ekologinen kestävyys -työryhmä**

Aikataulu:

Väliraportti I kevät 2005, II joulukuu 2005, III kevät 2006

Loppuraportti: tutkimusraportti syyskuussa 2006, loppuraportti lokakuussa 2006

METSOn seuranta ja arviointi

Seurannan tavoitteena on

- 1) kerätä METSO -ohjelman toimenpiteiden vaikutuksista mahdollisimman kattava ja vertailukelpoinen tieto,
- 2) analysoida ja raportoida toimenpiteiden vaikutukset niiltä osin kun ne ovat havaittavissa seurantajaksolla.

Arvioinnin tavoitteena on

- 3) evaluoida kaikkien toimenpiteiden toteutusta ja
- 4) arvioida kokeiluhankkeiden ja luonnonhoitoalueiden pitkän aikavälin vaikutuksia ja toimenpiteiden laajentamisesta aiheutuvia vaikutuksia.

METSO:n arviointikriteerit

**Arvioinnin kriteerit koottiin METSO-toimikunnan
'vaikutusten arviointi' työryhmässä (M.Hildén,
P.Heinonen)**

Ekologiset vaikutukset

Sosiokulttuuriset vaikutukset

Taloudelliset vaikutukset

METSOn ekologiset arviointikriteerit

Ekologiset arviointikriteerit

1. Elinympäristöjen määrä ja laatu
2. Uhanalaiset metsien eliölajit
3. Muut luonto- ja ympäristövaikutukset
4. Ekologinen kustannusvaikuttavuus
5. Ekologinen joustavuus ja kestävyys
6. Ekologinen epävarmuus
7. Rajoja ylittävät ekologiset vaikutukset

METSOn sosio-kulttuuriset arviointikriteerit

Sosio-kulttuuriset vaikutukset

1. Työllisyys
2. Haja-asutusalueiden elinkelpoisuus
3. Monikäytön edellytykset
4. Metsien kulttuuriarvo
5. Osallistumismahdollisuudet
6. Yhteiskunnallinen hyväksyttävyys
7. Yhteiskunnallinen toteutettavuus
8. Yhteiskunnallinen joustavuus, kestävyys ja epävarmuus

METSOn taloudelliset arviointikriteerit

Taloudelliset vaikutukset

1. Kansantaloudelliset vaikutukset
2. Valtiontaloudelliset vaikutukset
3. Kunta- ja paikallistaloudelliset vaikutukset
4. Eräät yksityistaloudelliset vaikutukset
5. Taloudellinen oikeudenmukaisuus
6. Taloudellinen joustavuus ja kestävyys
7. Taloudellinen epävarmuus

Seurannan ja arvioinnin aineistonkeruu

Ekologiset kartoitukset
Seurantalomake

Haastattelut, keskustelutilaisuudet

- METSO-hankkeet
- sidosryhmät

Tilastot

Toimenpiteiden ja hankkeiden raportit

Tutkimus

- tutkimustulokset
- asiantuntija-arviot

Aineistonkeruu...

Seurantalomake:

- pohjana Metso-työryhmän arviointikriteerit
- lomake syntyi Metlan, SYKE:n, MMM:n, YM:n ja monien kommentoivien tahojen yhteistyönä
- vastaajana toimenpiteiden/hankkeiden vastuuhenkilöt
 - yhteistoimintaverkostot (5)
 - luonnonarvokauppahanke (1)
 - tarjouskilpailu (3)
 - Metsähallituksen luonnonsuojelualueiden perustiedonkeruu (5)
 - Metsähallituksen luonnonsuojelualueiden elinympäristöjen ennallistaminen- ja hoito (5)
 - Metsähallituksen talousmetsien luonnonhoitohanke (tulossa)
- vuosittain, vuoden 2003-4 aineiston tulokset väliraportti I
- vuoden 2005-6 tulokset väliraportti III

Aineistonkeruu...

Haastattelut ja keskustelutilaisuudet:

METSO-hankkeet

- seurantalomakkeen pohjalta vastuuhenkilöiden haastattelut (MH ja kokeiluhankkeet syksy 2005) **väliraportti III**
- lomakkeella hankalammin selvitettävissä olevat seikat (esim. keinojen kehitystarpeet ja mahdollisuudet, vaikutukset monimuotoisuuden suojeluilmapiiriin yhteiskunnassa...)
- arviointilomakkeen kehittäminen
- hankekohtaiset tiedot, pohjatietoa uusista keinoista, ei-mitattavissa olevat vaikutukset

Sidosryhmät

- haastattelut kevät 2005 (14 haastattelua) **väliraportti II**
- sidosryhmätilaisuus Sutiassa toukokuu 2005 **väliraportti II**
- sidosryhmätilaisuus suojeluvaihtoehdoista kevät 2006 **loppuraportti**
- toimenpiteiden vastaanotto ja arviot sidosryhmien keskuudessa

Aineistonkeruu...

Tilastot:

- alueelliset vaikutukset, valtakunnantason vaikutukset
- käytetyt budjettimäärärahat
- METSO:n vaikutukset vs. yleiset trendit
- hankkeiden toiminta-alueiden lähtötilanne, esim. metsäpinta-ala, elinkeino- ja ikärakenne, työllisyys, virkistysalueet (lähteitä mm. Metlan tilastopalvelu, Tilastokeskus)
- **loppuraportti**

Toimenpiteiden ja hankkeiden raportit:

- ekologiset kohdetiedot METSO-hankkeista
- vuosittaiset raportit jne.
- **loppuraportti**

Aineistonkeruu...

Tutkimus:

Tutkimustulokset

valmistuneet tutkimustulokset

- esim. FIBRE –tutkimusohjelma, MOM -tutkimusohjelma

käynnissä olevat hankkeet esim.

- MOSSE –tutkimusohjelma (MMM),
- Ekotehokas yhteiskunta –tutkimusohjelma (YM)
- Metlan tutkimusohjelma TUK
- uhanalaisten lajien kartoittaminen (YM)

Asiantuntija-arviot

- keskustelutilaisuus tutkijoille helmikuussa 2005 **väliraportti II**

Loppuraportit

Seurantaraportti

- toimenpiteiden seuranta ja arvio
- toimenpiteiden ekol.& sos. & tal. vaikutukset
 - sisältää tutkimusraportin päätelmät
- arvio vaihtoehtoisista suojeluratkaisuista

Tutkimusraportti

- tuorein tutkimustieto metsäluonnon monimuotoisuuden turvaamisesta koottuna ohjelman seurannan ja arvioinnin sekä päätöksenteon tueksi.

Tutkimusraportti...

Tutkimusraportissa esitetään tutkimustuloksia ja niiden käytännön sovelluksia yleisesti ymmärrettävässä muodossa käsitellen niitä METSO-kriteerien valossa.

Raportin tarkoituksena ei ole esittää näkemyksiä tai arvioita yksittäisistä METSO-toimenpiteistä tai ottaa kantaa niiden käyttökelpoisuuteen ellei aihetta ole varta vasten tutkittu.

Tutkimusraportti toimii samalla MMM:n MOSSE- tutkimusohjelman metsäosion loppuraporttina sekä Metlan TUK-tutkimusohjelman ja YM:n Ekotehokas yhteiskunta (biodiversiteettiin liittyvät tutkimushankkeet) väliraporttina.

Myös tutkijoiden, joiden tutkimushankkeet eivät kuulu edellä mainittuihin tutkimusohjelmiin, toivotaan osallistuvan mahdollisimman laajasti raportin kirjoittamiseen.

Tutkimusraportti...

Tutkimusraportin **toimitusryhmä** koostuu METSO:n seurantaryhmästä, tutkimusohjelmien koordinaattoreista ja yhdyshenkilöistä (Paula Horne Metla/seuranta/TUK, Terhi Koskela Metla/seuranta, Mikko Kuusinen YM/MOSSE ja Ekotehokas yhteiskunta, Antti Otsamo MMM/MOSSE ja Kimmo Syrjänen SYKE/seuranta)

Kirjoitusaikataulu ja toimintaehdotus

- lukujen vastuuhenkilöiden palaveri 4.11.2005
- tiivistelmät valmiina ja lähetetty kaikkien lukujen vetäjille 31.12.2005 mennessä
- lukujen vetäjät tekevät alustavat sisällysluettelot luvuista tammikuu
- METSO -seminaari, tutkimusraportin etenemisen esittely huhtikuu
- lopulliset versiot kesäkuun loppu
- julkaisun jako valtakunnallisessa MOSSE -seminaarissa syyskuussa 2006

Julkaisu ilmestyy MMM:n, YM:n tai tutkimuslaitosten sarjassa/erillispainoksena

Tutkimusraportti...

Alustava sisällysluettelo

Tiivistelmä, n. 3 sivua

1. **Johdanto** (toimitusryhmä: raportin taustat, tutkimusohjelmien lyhyt esittely yms.)
2. **Suojelualueet** (Riitta Hänninen & Tuija Sievänen Metla, Pekka Punttila & Reijo Penttilä Syke)
3. **Elinympäristöjen ennallistaminen ja hoito** (Pekka Ollonqvist Metla, Timo Kuuluvainen HY)
4. **Talousmetsät** (Juha Siitonen Metla, Markku Ollikainen HY)
5. **Uudet keinot**
(Eeva Primmer Syke, Mikko Mönkkönen JyU)

Tutkimusraportti

- 6. Ekologisia näkökulmia monimuotoisuuden turvaamisessa valtakunnallisesti ja alueellisesti** (Jari Kouki JoY, Janne Kotiaho JyU)
- 7. Yhteiskuntatieteellisiä näkökulmia monimuotoisuuden turvaamisessa valtakunnallisesti ja alueellisesti** (Jari Kuuluvainen HY, Leena Leskinen Metla, Mikko Kurttila Metla)
- 8. Kansalliset ja globaalit toimintaympäristön muutokset** (Jari Niemelä HY, Maarit Kallio Metla)
- 9. Tutkimustarpeet** (lukujen vetäjät ja toimitusryhmä)

Tutkimustiivistelmät koko julkaisun lopussa: kukin tutkimusryhmä/tutkija kirjoittaa 1-2 sivun tiivistelmän omasta tutkimuksestaan, yhteensä noin 30 - 40 kpl

**ETELÄ-SUOMEN METSIEN
AMMATTILAIN
MONIMUOTOISUUSOHJELMA**

YMPÄRISTÖMINISTERIÖ
MILJÖMINISTERIET
MINISTRY OF THE ENVIRONMENT

WWW.YMPARISTO.FI/METSO

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖ

WWW.MMM.FI/METSO